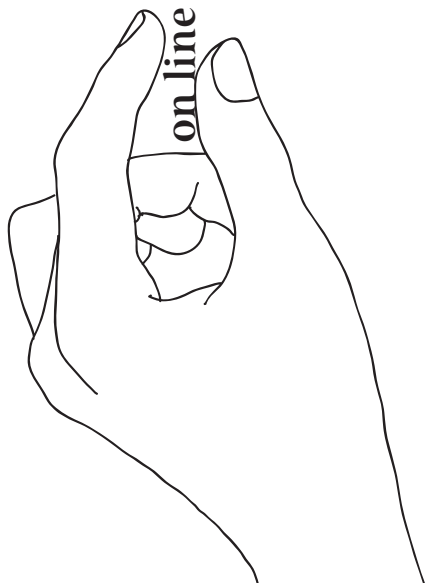

Samostalni (slobodni) umjetnik

on line priručnik

II. prošireno izdanje
priručnika o položaju
samostalnih umjetnika na
tržištu rada u Hrvatskoj

SADRŽAJ

1. Uvod / 2
2. Samostalni (slobodni) umjetnici u Hrvatskoj / 4
3. Umjetničke strukovne udruge u Hrvatskoj / 5
4. Hrvatska zajednica slobodnih umjetnika – HZSU / 6
5. Pozicioniranje samostalnih (slobodnih) umjetnika na tržištu rada / 7
6. Porez, prirez i doprinosi / 8
7. Autorsko djelo / 9
8. Najvažniji autorski ugovori za članove strukovnih udruga / 11
9. O Hrvatskom udruženju interdisciplinarnih umjetnika – HUiU-u / 12
10. Postani član HUiU-a! / 13
11. Kako postati član HUiU-a / 14
12. Rezultati anketnog ispitivanja samostalnih umjetnika u Hrvatskoj i Sloveniji / 16

Prvo izdanje priručnika pod nazivom „Samostalni (slobodni) umjetnik“ objavili smo 2019. godine u suradnji s Kreativnim centrom Poligon iz Ljubljane. Priručnik smo objavili u sklopu međunarodnog projekta „Suradnja i (z) druženje“ koji je financirala Zaklada Kultura nova.

Tri godine poslije odlučili smo priručnik nadopuniti te redizajnirati, odnosno još više ga prilagoditi potrebama članova HUiU-a, ali i ostalih samostalnih (slobodnih) umjetnika s kojima surađujemo na najrazličitijim aktivnostima i projektima.

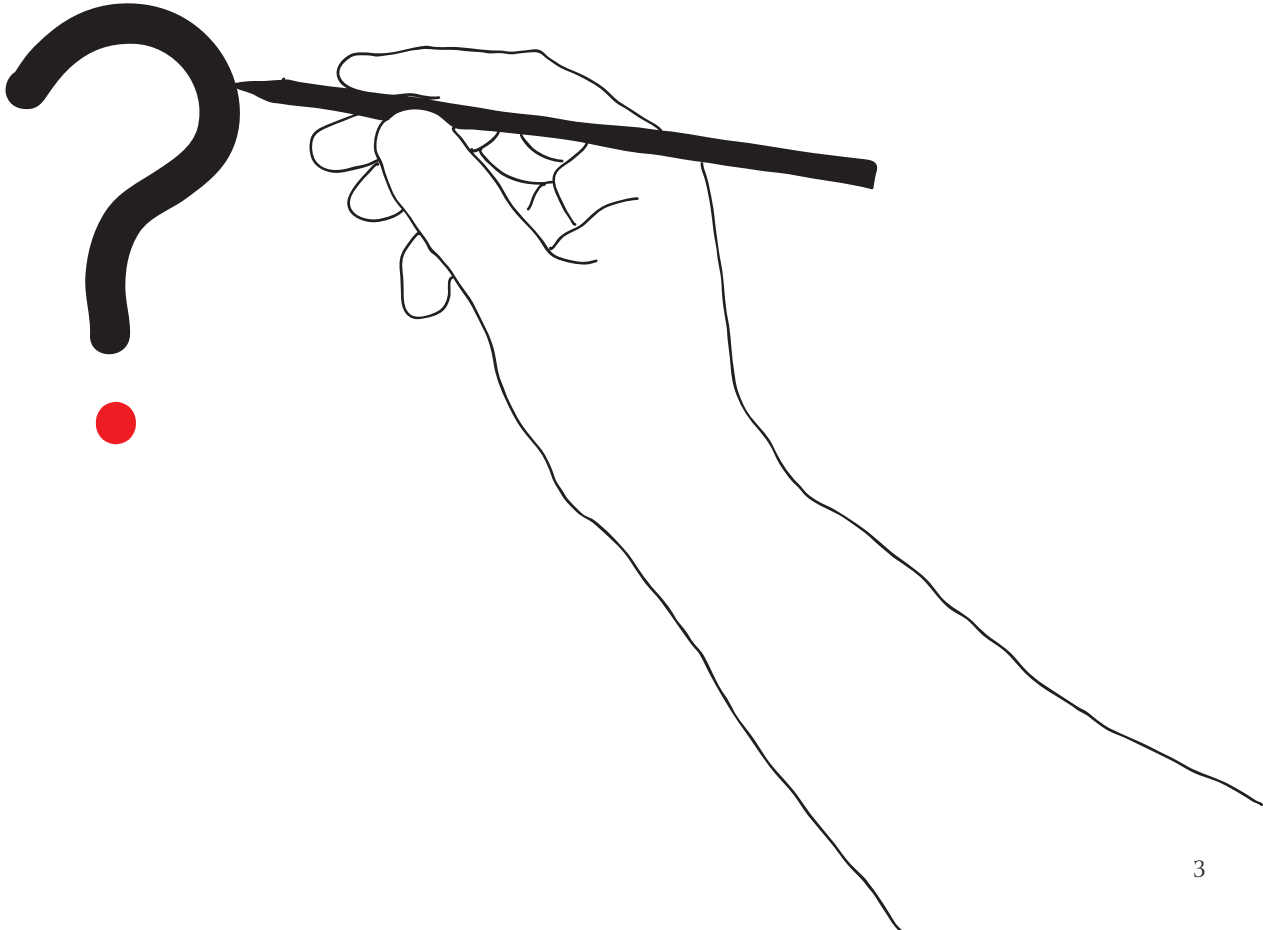
Dakle, polazišna točka za nadopunu priručnika upravo su nam pitanja koja svakodnevno dobivamo od naših članova, posebice onih novih koje svake godine od 2016. godine primamo u udruhu temeljem godišnjih javnih poziva za prijem novih članova u HUiU. Trenutnu u HUiU djeluje 58 interdisciplinarnih umjetnika iz cijele Hrvatske te susjednih nam zemalja Italije i Slovenije.

Da bismo im olakšali bolje snalaženje i pozicioniranje na tržištu rada u Hrvatskoj, u priručniku smo saželi najbitnije članke Zakona o pravima samostalnim umjetnicima i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva. U prošireno izdanje priručnika također smo uvrstili i ogleadne primjerke ugovora (autorski i umjetnički) koje trebaju razlikovati prilikom sklapanja poslova s naručiteljima njihovih proizvoda i usluga. Kroz priručnik ih nadalje educiramo koja vrsta ugovora zakonski odgovara kojem poslu, odnosno koji je ugovor za njih najisplativiji s obzirom na proizvod ili uslugu koju nude na tržištu rada.

Priručnik smo zaključili prednostima i pravima koje umjetnici ostvaruju učlanjenjem u neku od strukovnih udruga u Hrvatskoj te smo predstavili kriterije i prijavnice za učlanjenje u Hrvatsko udruženje interdisciplinarnih umjetnika – HUiU.

Drugo izdanje priručnika „Samostalni (slobodni) umjetnik“ u 2022. godini u sklopu projekta „IN DIS ART, projekt redovne djelatnost HUiU-a“ sufinanciraju Ministarstvo kulture i medija RH, Grad Pula i Zaklada Kultura nova.

Uvod

Prava i obveze samostalnih umjetnika u Republici Hrvatskoj određene su **Zakonom o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva (NN 44/96)**. Ovim Zakonom se uređuju prava samostalnih umjetnika, osnivanje i djelovanje umjetničkih organizacija i mjere za poticanje kulturnog i umjetničkog stvaralaštva.

Slobodni umjetnici su umjetnici izvan radnog odnosa kojima je umjetničko stvaralaštvo i djelovanje jedino i glavno zanimanje.

Područja umjetničkog stvaralaštva u Hrvatskoj su: književno, književno-prijevodno, kazališno, filmsko, glazbeno, glazbeno-scensko, baletno, plesno, uključujući umjetničko izvođenje autorskih djela u tim područjima, likovno i primijenjeno likovno (slikarsko, kiparsko, arhitektonsko), umjetničko oblikovanje, umjetnička fotografija, multimedijalno stvaralaštvo i sl.

Tko su samostalni (slobodni) umjetnici u Hrvatskoj

Prema područjima umjetničkog stvaralaštva i djelovanja hrvatski samostalni umjetnici se **zbog ostvarivanja zajedničkih interesa najčešće udružuju u umjetničke strukovne udruge ili umjetničke organizacije.**

Umjetničke strukovne udruge su neprofitne pravne osobe koje mogu obavljati samo one umjetničku djelatnost za koje su registrirane. Umjetničke strukovne udruge osnivanju umjetnici, a pravnu osobnost, odnosno pravo na početak rada stječu upisom u Registar umjetničkih organizacija pri Ministarstvu kulture i medija Republike Hrvatske.

U skladu s čl. 22. Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva (NN 44/96), strukovna udruga izdaje potvrdu na osnovu koje se fizičkim osobama koje ostvaruju autorske naknade za umjetničko djelo priznaje 25 % neoporezivog dijela od ostvarene naknade za umjetničko djelo.

Neoporezivi dio autorske naknade za umjetničko djelo priznaje se u visini 25 % i osobama koje obavljaju umjetničku djelatnost prema Pravilniku o porezu na dohodak (NN 112/2022) i prema Zakonu o porezu na dohodak (NN 138/20).

Umjetničke strukovne udruge u Hrvatskoj

Hrvatska zajednica samostalnih umjetnika (HZSU) je udruga samostalnih umjetnika koji profesionalno obavljaju samostalnu umjetničku djelatnost.

Svaki član strukovne udruge može postati član HZSU-a ukoliko zadovoljava uvjete koji su propisani prema pojedinim umjetničkim područjima. Članovi HZSU-a imaju plaćene doprinose za zdravstveno i mirovinsko osiguranje od strane države. Revizija statusa je svakih 5 godina kada se provjerava djelovanje umjetnika u umjetničkom području u kojem djeluje.

Da bi ostvario pravo da mu država plaća doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, umjetnik mora udovoljiti mnogim kriterijima koji su definirani **Pravilnikom o načinu i uvjetima za priznavanje prava samostalnih umjetnika na uplatu obaveznih doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje iz sredstava proračuna Republike Hrvatske.**

Najvažniji kriteriji: umjetničko stvaralaštvo i javno djelovanje samostalnog umjetnika po kvaliteti, originalnosti, kreativnosti i stručnom dostignuću mora predstavljati zamjetan doprinos hrvatskoj kulturi i umjetnosti.

Najvažniji problem: I nakon što ostvare tražena prava, Hrvatska samostalnim umjetnicima uplaćuje minimalna financijska sredstva za zdravstveno i mirovinsko osiguranje (oko 1.500,00 kn mjesečno). Stoga nakon umirovljenja, samostalni umjetnici primaju minimalnu financijsku naknadu (mirovinu) za svoj dugogodišnji doprinos hrvatskoj kulturi i umjetnosti.

Hrvatska zajednica slobodnih umjetnika – HZSU

1. Pokretanje samostalne djelatnosti:

Ovaj način je najneisplativiji za samostalnog umjetnika. Pokretanje samostalne djelatnosti u Hrvatskoj je u nadležnosti porezne uprave koja je definirala slobodne djelatnosti te je samostalne umjetnike svrstala u istu skupinu s, primjerice, veterinarima, odvjetnicima, javnim bilježnicima, revizorima, inženjerima, arhitektima, poreznim savjetnicima, stečajnim upraviteljima, tumačima, prevoditeljima i sl.

Obzirom na kategoriju samostalnih djelatnosti u koju su svrstani, samostalni umjetnici moraju sami sebi mjesečno isplaćivati zakonski propisanu osnovicu za plaću koja iznosi 8.800,00 kn neto. Na zadanu neto plaću samostalni umjetnik mora platiti državi i poreze, prireze i doprinose na plaću, što u konačnici znači da ukupan mjesečni trošak njegove mjesečne plaće ustvari iznosi 15.500,00 kn.

2. Pokretanje vlastitog obrta ili tvrtke (j.d.o.o. ili d.o.o.).

Ovaj način je više isplativ od prethodnog, iako u ovom slučaju samostalni umjetnik podliježe svim onim zakonima koji se ustvari odnose na prava i obveze poduzetnika u Hrvatskoj.

3. Učlanjenje u strukovnu udrugu

Svaka fizička osoba, pa tako i samostalni umjetnik na tržištu rada, bez obzira je li ili ne član neke strukovne udruge ili HZSU-a, prilikom potpisivanja autorskog ugovora s naručiteljem ostvaruje za svoje autorsko djelo neoporezivi dio autorske naknade u iznosu od 30%.

Ukoliko je umjetnik član strukovne udruge ili HZSU-a, na ukupan iznos za njegovo autorsko djelo pripisuje mu se i dodatni neoporezivi dio autorske naknade u iznosu od 25 % za isporučeno umjetničko djelo.

Dakle, ukoliko je slobodni umjetnik član jedne od hrvatskih strukovnih udruuga ili HZSU-a, na ukupan iznos za njegovo autorsko djelo pripisuje mu se i neoporezivi dio autorske naknade u iznosu **od ukupno 55 % za isporučeno umjetničko djelo.**

Dakle, ovaj oblik ostvarivanja finansijskih sredstva je najisplativiji za samostalnog umjetnika.

Pozicioniranje samostalnih (slobodnih) umjetnika na tržištu rada

Prilikom sklapanja ugovora s naručiteljem autorskog djela, svaka fizička osoba, pa tako i samostalni (slobodni) umjetnik dužan je platiti porez na dohodak koji je određen Zakonom o porezu na dohodak, odnosno prirez čiju visinu određuje lokalna uprava u kojoj umjetnik ima mjesto prebivališta.

Osim poreza i prireza umjetnik je dužan platiti i iduće doprinose:

- za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za (za umirovljenike i druge osiguranike samo I. stupa) – 10% ili za ostale osiguranike obveznike (II. stupa) – 7,5 %
- doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup) – 2,5 %
- doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje – 7,5 %.

Na autorske honorare umjetnika kojima doprinose plaća Ministarstvo kulture i medija RH, odnosno koji su članovi HZSU-a ne obračunavaju se doprinosi, već samo porez na dohodak i prirez.

Porez, prirez i doprinosi

Prema čl. 14. st. 1. **Zakona o autorskom pravu i srodnima pravima NN 111/2021** autorsko djelo je originalna intelektualna tvorevina iz književnog, znanstvenog ili umjetničkog područja koja ima individualni karakter, bez obzira na način i oblik izražavanja, vrstu, vrijednost ili namjenu.

Prema navedenom Zakonu, **autor djela je fizička osoba koja je autorsko djelo stvorila.** Autoru pripada autorsko pravo na njegovo autorsko djelo činom stvaranja autorskog djela.

Autorsko djelo

Autorska djela su:

- jezična djela, kao što su pisana djela, govorna djela te računalni programi, koji obuhvaćaju izražaj računalnog programa u bilo kojem obliku, uključujući i pripremni dizajnerski materijal
- glazbena djela, s riječima ili bez riječi
- dramska i dramsko-glazbena djela
- koreografska i pantomimska djela
- djela vizualnih umjetnosti s područja slikarstva, kiparstva i grafike, bez obzira na materijal od kojega su načinjena, te ostala djela vizualnih umjetnosti
- djela arhitekture, kao što su skice, studije, plastični i drugi prikazi, nacrti, idejna rješenja, idejni projekti, glavni projekti, izvedbeni projekti, planovi te izvedene građevine i zahvati u prostoru iz područja arhitekture, urbanizma i krajobrazne arhitekture
- djela primijenjenih umjetnosti i industrijskog dizajna
- fotografska djela i djela proizvedena postupkom koji je sličan fotografskom
- audiovizualna djela, kao što su kinematografski, televizijski, dokumentarni, crtani, reklamni ili drugi filmovi te druga audiovizualna djela izražena slikama, sa zvukom ili bez zvuka, u vremenski organiziranom slijedu promjena, bez obzira na vrstu podloge na koju su fiksirana
- novinarska djela, kao što su članci, fotografije i audiovizualni prilozi
- videoigre i druga multimedijalna djela
- kartografska djela
- prikazi znanstvene ili tehničke prirode kao što su crteži, planovi, skice, tablice
- druge vrste originalnih intelektualnih tvorevina koje imaju individualni karakter.

Sadržaj autorskog ugovora propisan je Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima. Prema tom Zakonu, ugovor o autorskom djelu treba biti sklopljen u pisanom obliku te obavezno treba sadržavati naziv i način korištenja autorskog djela. Ugovor može biti sklopljen i za djelo koje još nije stvoreno, ali za koje se očekuje da će biti stvoreno.

Na tržištu rada samostalni umjetnik koji je ujedno član strukovne udruge mora razlikovati dvije vrste **Ugovora o stvaranju umjetničkog autorskog djela po narudžbi:**

Najvažniji autorski ugovori za članove strukovnih udruuga

1. Ugovor o stvaranju umjetničkog autorskog djela po narudžbi temeljem kojega **Naručitelj stječe sadržajno, prostorno i vremenski ograničeno pravo iskorištavanja djela samo za potrebe Naručitelja**

(u daljnjem tekstu Naručitelj)

i

(u daljnjem tekstu Autor)

Dana _____ godine zaključuju sljedeći:

UGOVOR
o stvaranju umjetničkog autorskog djela po narudžbi

Predmet ugovora

Članak 1.

Autor se obvezuje pripremiti uslugu: ----- (u daljnjem tekstu Djelo) te ga predati naručitelju Djela, a Naručitelj se obvezuje autoru za to isplatiti naknadu, u skladu s odredbama ovog Ugovora. Autor se obvezuje Djelo stvoriti prema pravilima struke i u skladu s uputama Naručitelja.

Rok za predaju Djela

Članak 2.

Autor je skice predao i iste su prihvaćene. Autor se obvezuje realizirati Djelo za Naručitelja najkasnije do _____.

Pravo iskorištavanja Djela

Članak 3.

Na temelju ovog Ugovora Naručitelj stječe sadržajno, prostorno i vremenski ograničeno pravo iskorištavanja Djela samo za potrebe naručitelja. U smislu odredbe stavka 1. ovog članka, Naručitelj je osobito ovlašten: reproducirati, distribuirati, priopćavati Djelo javnosti, izdavati, prerađivati, te koristiti Djelo na svaki drugi moguć način i u svakom obliku.

Autorska naknada

Članak 4.

Naručitelj se obvezuje u roku od 7 (sedam) dana od sklapanja Ugovora, autoru platiti ukupnu naknadu za stvaranje Djela u iznosu od _____ **brutto (ukupni trošak/bruto 2 _____) na žiro račun izvršitelja - IBAN _____** koji se vodi kod _____ banke

Naručitelj će prilikom isplate autorske naknade (umjetnički honorar) obračunati i uplatiti sve propisane poreze iz bruto iznosa naknade. Naknada određena ovim člankom predstavlja ukupnu naknadu autoru za stvaranje Djela i osnivanje prava iskorištavanja Djela.

Rješavanje sporova

Članak 5.

Sve sporove koji proizlaze iz ovog Ugovora, uključujući i sporove koji se odnose na pitanja njegova valjanog nastanka, povrede ili prestanka, ako i na pravne učinke koji iz toga proistječu, ugovorne strane će nastojati riješiti mirnim putem. Ukoliko se ugovorne strane ne uspiju sporazumjeti o mirnom rješenju spora, svi sporovi uputit će se na mirenje u skladu s važećim Pravilnikom o mirenju Hrvatske gospodarske komore. Ako ti sporovi ne budu riješeni mirenjem u roku od 30 (trideset) dana nakon podnošenja prijedloga za pokretanje postupka mirenja ili u drugom roku, o kojem se ugovorne strane dogovore, svaka ugovorna strana je ovlaštena podnijeti tužbu Trgovačkom sudu u Rijeci.

Potpisivanje, broj primjeraka i stupanje na snagu

Članak 6.

Ovaj Ugovor sastavljen je u 2 (dva) istovjetna primjerka od kojih Naručitelj i Autor zadržavaju po 1 (jedan) primjerak. Ovaj Ugovor stupa na snagu danom kada ga potpišu ugovorne strane, a ukoliko ga neće potpisati istoga dana, Ugovor će stupiti na snagu kada ga potpiše ona ugovorna strana čiji će potpis uslijediti posljednji.

Mjesto i datum

NARUČITELJ

AUTOR

2. Ugovor o stvaranju umjetničkog autorskog djela po narudžbi **Naručitelj stječe sadržajno, prostorno i vremenski neograničeno neisključivo pravo iskorištavanja djela na svaki način**

(u daljnjem tekstu Naručitelj)

i

(u daljnjem tekstu Autor)

Dana _____ godine zaključuju sljedeći:

UGOVOR
o stvaranju umjetničkog autorskog djela po narudžbi

Predmet ugovora

Članak 1.

Autor se obvezuje pripremiti uslugu: **idejno rješenje i izvedba** ----- (u daljnjem tekstu Djelo) te ga predati naručitelju Djela, a Naručitelj se obvezuje autoru za to isplatiti naknadu, u skladu s odredbama ovog Ugovora. Autor se obvezuje Djelo stvoriti prema pravilima struke i u skladu s uputama Naručitelja.

Rok za predaju Djela

Članak 2.

Autor je predao idejno rješenje i skice, iste su prihvaćene. Autor se obvezuje realizirati Djelo za Naručitelja najkasnije do _____ godine.

Pravo iskorištavanja Djela

Članak 3.

Na temelju ovog Ugovora Naručitelj stječe sadržajno, prostorno i vremenski neograničeno neisključivo pravo iskorištavanja Djela na svaki način. U smislu odredbe stavka 1. ovog članka, Naručitelj je osobito ovlašten, bez obveze stjecanja dodatnog ovlaštenja ili plaćanja ikakve dodatne naknade, osim naknade određene ovim Ugovorom: reproducirati, distribuirati, priopćavati Djelo javnosti, izdavati, prerađivati, te koristiti Djela na svaki drugi moguć način i u svakom obliku. Autor ovime ovlašćuje Naručitelja da na temelju svog prava iskorištavanja Djela iz ovog članka Ugovora osniva za treće osobe daljnja prava iskorištavanja Djela.

Autorska naknada

Članak 4.

Naručitelj se obvezuje autoru platiti naknadu za stvaranje Djela u ukupnom bruto iznosu od -----. Naručitelj se obvezuje u roku od 7 (sedam) dana od potpisa Ugovora, autoru platiti naknadu za stvaranje Djela u iznosu 50% (**navesti do kojeg datuma**) od ----- **bruto isplate na žiro račun izvršitelja - IBAN** ----- koji se vodi kod **upisati naziv banke**, preostalih 50% (**navesti do kojeg datuma**) od ----- **bruto isplate na žiro račun izvršitelja** 15 (petnaest) dana prije isporuke.

Naručitelj će prilikom isplate autorske naknade obračunati i uplatiti sve propisane poreze iz bruto iznosa naknade. Naknada određena ovim člankom predstavlja ukupnu naknadu autoru za stvaranje Djela i osnivanje prava iskorištavanja Djela.

Rješavanje sporova

Članak 5.

Sve sporove koji proizlaze iz ovog Ugovora, uključujući i sporove koji se odnose na pitanja njegova valjanog nastanka, povrede ili prestanka, ako i na pravne učinke koji iz toga proistječu, ugovorne strane će nastojati riješiti mirnim putem. Ukoliko se ugovorne strane ne uspiju sporazumjeti o mirnom rješenju spora, svi sporovi uputit će se na mirenje u skladu s važećim Pravilnikom o mirenju Hrvatske gospodarske komore. Ako ti sporovi ne budu riješeni mirenjem u roku od 30 (trideset) dana nakon podnošenja prijedloga za pokretanje postupka mirenja ili u drugom roku, o kojem se ugovorne strane dogovore, svaka ugovorna strana je ovlaštena podnijeti tužbu Trgovačkom sudu u Rijeci.

Potpisivanje, broj primjeraka i stupanje na snagu

Članak 6.

Ovaj Ugovor sastavljen je u 2 (dva) istovjetna primjerka od kojih Naručitelj i Autor zadržavaju po 1 (jedan) primjerak. Ovaj Ugovor stupa na snagu danom kada ga potpišu ugovorne strane, a ukoliko ga neće potpisati istoga dana, Ugovor će stupiti na snagu kada ga potpiše ona ugovorna strana čiji će potpis uslijediti posljednji.

Mjesto i datum

NARUČITELJ

AUTOR

Hrvatsko udruženje interdisciplinarnih umjetnika – HUiU je strukovna udruga interdisciplinarnih umjetnika osnovana 2013. godine od strane 9 entuzijasta/interdisciplinarnih umjetnika iz Istre. Danas HUiU čini 58 članova iz cijele Hrvatske te susjednih zemalja Italije i Slovenije.

Od 2021. HUiU na pola radnog vremena zapošljava 2 osobe, dok od 2018. godine svoj rad prezentira javnosti kroz 7 programa: Program Strip čitaonice Mrkli Mrak, Galerijski program, Edukativni program za djecu i mlade, Program jačanja kapaciteta članova HUiU-a te ostalih kulturno-umjetničkih djelatnika, Istraživačko-zagovarački program, Program samofinanciranja i Program razvoja publike. Više o navedenim programima HUiU i do sada ostvarenim rezultatima na www.huiu.hr i <http://www.huiu.hr/indisplodovi/>

HUiU upravlja dvama prostorima u Puli. U prvom prostoru, HUiU galeriji, smješteni su izložbeni prostor i strip čitaonica Mrkli Mrak, dok se u drugom prostoru, HUiU BLOK-u, nalaze ured udruge, prostorija za predavanja i prezentacije te tri edukativna laboratorija – laboratorij za sitotisak, laboratorij za analognu fotografiju i tekstilni laboratorij.

HUiU je osnovan da bi:

- poticao, razvijao i stimulirao hrvatsku interdisciplinarnu umjetnost i kulturu;
- pružao podršku mladim umjetnicima u nastajanju;
- pridonio razvoju društva u kojemu interdisciplinarni izričaj u umjetnosti obogaćuje život svakog pojedinca te kvalitetno utječe na odnose u društvu, potičući razvoj gospodarstva kroz kreativnost i umjetnost;
- promicao svijest o kulturi i kulturnim djelatnostima kroz organizaciju mreže donatora, pokrovitelja i umjetnika;
- educirao i informirao sve dobne skupine o interdisciplinarnoj umjetnosti i kulturi općenito.

O Hrvatskom udruženju interdisciplinarnih umjetnika – HUiU-u

Sukladno Statutu Hrvatskog udruženje interdisciplinarnih umjetnika – HUIU, čl. 19., te na Pravilniku za primanje novih članova, **članom HUIU-a prvenstveno mogu postati umjetnici čija se praksa i djelovanje mogu opisati kao interdisciplinarni.**

Interdisciplinarna umjetnost podrazumijeva uzajamno djelovanje i integraciju različitih disciplina na estetskoj, konceptualnoj i metodološkoj razini s posebnim naglaskom na discipline i medije vizualnih umjetnosti. Primarno područje djelovanja interdisciplinarnog umjetnika, člana HUIU-a, mora biti moguće svrstati pod krovni termin vizualnih umjetnosti, ali uključuje i integraciju izvedbenih umjetnosti ili humanističkih, društvenih, tehničkih ili prirodnih znanosti.

Članovi HUIU-a mogu postati i multidisciplinarni umjetnici koji djeluju na području minimalno dvije ili više disciplina vizualnih umjetnosti s naglaskom na primijenjene umjetnosti.

Opći uvjeti za članstvo u HUIU-u: završen fakultet odgovarajućeg smjera, odnosno prvostupanjska diploma ili diploma odgovarajućeg smjera (iz područja umjetnosti, dizajna ili multimedije); završena srednja škola likovnog usmjerenja i najmanje dvije godine javnog umjetničkog djelovanja, odnosno najmanje tri godine javnog umjetničkog djelovanja za sve ostale kandidate.

Svi članovi HUIU-a stječu se pravo na:

- porezne olakšice sukladno članku 22. Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva.
- sudjelovanje u nacionalnim i inozemnim natjecajima i javnim pozivima koji zahtijevaju članstvo u strukovnoj udruzi
- besplatno sudjelovanje u svim aktivnostima HUIU-a
- informacije o stručnim i profesionalnim događanjima u Hrvatskoj i inozemstvu
- ravnopravno sudjelovanje u svim internim natjecajima
- člansku iskaznicu HUIU-a te uživanje u svim pogodnostima koje ona donosi

Postani član HUIU-a!

HUIU jednom ili dvaput godišnje na svojim službenim stranicama, društvenim mrežama te u ostalim medijima objavljuje natječaj za prijem novih članova.

Dokumentacija potrebna za prijavu:

- ispunjena online prijavnica koja se nalazi na www.huiu.hr uz uvjete natječaja za prijem novih članova
- opširna stručna biografija
- dokaz o državljanstvu (preslika osobnog dokumenta);
- preslika svjedodžbe ili diplome završene obrazovne institucije
- dokumentacija radova
- dokaz o plaćenju kotizaciji za sudjelovanje u natječaju

Tehnički uvjeti potrebni za prijavu:

- **interdisciplinarno područje djelovanja:** realizirana 3 samostalna ili 2 samostalna i 2 skupna interdisciplinarna projekta
- **multidisciplinarno područje djelovanja:** 7 realiziranih projekata iz zasebnih područja primijenjene umjetnosti.

Kako postati član HUIU-a

Kriteriji prema kojima Umjetnički savjet HUiU-a vrednuje portfolio budućih članova:

- **Relevantnost** prezentiranih radova u odnosu na suvremene tendencije u umjetničkim praksama.
- **Originalnost**, što podrazumijeva odmak od kopiranja, oponašanja i slijeđenja umjetničkih konvencija, odnosno inovativnost u izričaju, tehničkom ili konceptualnom pristupu.
- **Kvaliteta izvedbe** u skladu sa standardima struke.
- **Prezentacija radova ili portfolio** na temelju kojeg će se vršiti selekcija mora biti odgovarajuće kvalitete te osim vizualne prezentacije, mora sadržavati i sve ostale relevantne tehničke i konceptualne informacije o djelu: godinu nastanka rada, popis mjesta/događanja na kojima je rad bio izložen/prikazan, detaljan tehnički opis rada, „artist statement“, poveznice na dodatne materijale relevantne za prezentirani rad te ostale priloge iz kojih se vidi interdisciplinarno ili multidisciplinarno područje.

Ocjenjivanje pristiglih prijava

- Pristigle prijave na natječaj razmatra i ocjenjuje Umjetnički savjet kojeg čini 5 članova HUiU-a.
- Umjetnički savjet donosi odluku o prijemu ili odbijanju kandidata u članstvo HUiU-a, što potvrđuje Upravni odbor.
- Obavijest o rezultatima natječaja svi kandidati dobivaju na svoju adresu elektroničke pošte 30 dana od završetka natječaja.
- Kandidati koji nisu primljeni u članstvo mogu podnijeti žalbu na odluku Umjetničkog savjeta samo ako smatraju da je povrijeđena procedura natječaja. Žalba se podnosi Upravnom odboru 15 dana od dana primitka odluke.

Iako smo ovaj intervju proveli još 2019. godine među Hrvatskim i Slovenskim samostalnim umjetnicima, odgovori su još uvijek vrlo aktualni te smo ga stoga odlučili objaviti i u ovom proširenom izdanju priručnika. Cilj intervjuja je bio doznati više o karijerama samostalnih umjetnika te identificirati njihovu snagu, odnosno definirati probleme s kojima se susreću tijekom svog rada. Iako je intervju sadržavao veći niz pitanja, ovdje donosimo samo one najzanimljivije.

• Radne uloge

Slobodni umjetnici i u Hrvatskoj i u Sloveniji slažu se da njihov poslovni uspjeh ovisi o tome koliko radnih uloga mogu i znaju preuzeti na sebe u svom poslovanju.

W_40 (Slovenija): „Da bi moj posao bio isplativ, ja sam sama sebi i knjigovođa, tajnik, prodavač, PR menadžer, marketinški stručnjak, programer, voditelj društvenih medija, čistač, kustos, dizajner, terapeut...“

• Vrednovanje vlastitog rada

Za razliku od svojih slovenskih kolega, slobodni umjetnici u Hrvatskoj smatraju da većinom znaju postaviti cijenu za svoj rad te su svjesni vrijednosti svog rada.

M_27 (Slovenija): “Nisam u mogućnosti predvidjeti koliko će sati trajati projekt, pa zato obično postavljam niske cijene. Također se bojim postaviti realne cijene da ne bih izgubio klijente.”

Rezultati anketnog ispitivanja samostalnih umjetnika u Hrvatskoj i Sloveniji

- **Financijska neovisnost**

Većina ispitanika i u Hrvatskoj i u Sloveniji slaže da im posao kojim se bave osigurava financijsku neovisnost.

- **Organizacija rada**

Slobodni umjetnici i u Hrvatskoj i u Sloveniji smatraju da su vrlo dobri u organizaciji vlastitog rada, ali da ih vrlo često kratki rokovi prisiljavaju da rade 24/7.

M_44 (Hrvatska): „Radnim danima radim od 8 do 14 (pauza za ručak), pa od 16 do 19 sati. Vikendima sam uglavnom slobodan, naravno, ako nemam neki dead line. U tom su mi slučaju vikendi ist kao i radni dani.“

- **Rješavanje konflikta u poslu (s naručiteljima, dobavljačima i suradnicima)**

Većina ispitanika i u Sloveniji i u Hrvatskoj slažu se da vrlo dobro rješavaju konfliktne situacije u svom poslovanju.

- **Balans između poslovnog i privatnog života**

Većina ispitanika i u Sloveniji i u Hrvatskoj slaže se s činjenicom da vrlo teško odvajaju poslovni od privatnog života te da te dvije strane često izjednačuju.

Ž_33 (Hrvatska): „Teško je, iako se trudim odvojiti privatni od poslovnog života.“

- **Osjećaj optimizma samozaposlenih umjetnika iznad 35 godine**

Iako su vrlo optimistični, samostalni umjetnici i u Hrvatskoj i u Sloveniji s oprezom gledaju na svoju poslovnu budućnost.

Ž_38 (Slovenija): „Smatram da ima premalo posla za samostalne umjetnike, a i mi moramo svaki mjesec plaćati poreze, stanarinu, vrtić i hranu“.

- **Stjecanja dodatnih znanja i vještina**

Slobodni umjetnici i u Hrvatskoj i u Sloveniji slažu se s činjenicom da moraju svakodnevno stjecati dodatna znanja i vještine da bi opstali na tržištu rada. Nužna su im znanja i vještine iz područja administracije, knjigovodstva, menadžmenta i sl.

Tekst i oblikovanje: Hrvatsko udruženje
interdisciplinarnih umjetnika - HUiU

Priručnik je nastao u sklopu projekta
redovne djelatnosti IN DIS ART

Projekt provodi:

Projekt financiraju:

U Puli, prosinac 2022. godine

